gemeente Steenbergen

BM1601795

Raadsvergadering
22 september 2016

Agendanummer

Onderwerp
Wijziging van de Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015 en de Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet.

Steenbergen; 5 juli 2016

Aan de raad,

1.Inleiding
Evenals in de Wet werk en bijstand wordt in de Participatiewet de opdracht aan de gemeenteraad gegeven om een aantal onderdelen bij verordening te regelen. In de raadsvergadering van 18 december 2014 heeft uw raad verschillende verordeningen in het kader van de Participatiewet vastgesteld, onder andere de Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015 en de Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet. Vanwege invoering van de Wet taaleis Participatiewet alsmede de behoefte vanuit de praktijk aan een recidive-bepaling bij het begaan van zeer ernstige misdragingen door uitkeringsgerechtigden, is het noodzakelijk enkele nieuwe bepalingen in de Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015 op te nemen. Vanwege invoering van de kostendelersnorm in de bijstand is het noodzakelijk de Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet aan te passen. Met de wijzigingsverordeningen wordt hierin voorzien.

2. Achtergrond
Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015
De bijstand is een vangnet waarop burgers zonder inkomen en vermogen een beroep kunnen doen, zodat zij in hun primaire levensbehoeften kunnen voorzien. De regering vindt het belangrijk, dat een belanghebbende zo snel als mogelijk uit de bijstand stroomt en daarvoor alles moet doen wat in zijn of haar vermogen ligt. Daartoe behoort het verkrijgen van een voldoende mate van beheersing van de Nederlandse taal. Het beheersen van de Nederlandse taal is volgens de regering immers een belangrijke succesfactor om uit de bijstand te komen en deel te nemen aan het arbeidsproces in Nederland. Daarnaast is voldoende beheersing van de Nederlandse taal een belangrijke voorwaarde om scholing te kunnen volgen, waarmee de kansen op de arbeidsmarkt vergroot worden.
De regering is van mening dat in de brede arbeids- en re-integratieverplichting de eis van voldoende beheersing van de Nederlandse taal onvoldoende tot uiting komt. Daarom is met de Wet taaleis de inspanningsverplichting om de Nederlandse taal op minimaal het referentieniveau 1F te beheersen, opgenomen in de Participatiewet. De Wet taaleis betreft dus een inspanningsverplichting. Belanghebbenden die dit referentieniveau nog niet beheersen, zullen zich moeten inspannen om alsnog het gestelde taalniveau te behalen. Indien een belanghebbende niet voldoet aan deze inspanningsverplichting, dient de bijstand te worden verlaagd.
Referentieniveau 1F houdt het volgende in:

- belanghebbende kan eenvoudige gesprekken voeren over vertrouwde onderwerpen in het dagelijks leven;
- belanghebbende kan luisteren naar eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld;

- belanghebbende kan in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven, informatie geven, verslag uitbrengen, uitleg en instructie geven in alledaagse situaties;
- belanghebbende kan eenvoudige teksten lezen en schrijven over alledaagse onderwerpen en over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld.

Wanneer betrokkene aan de hand van documenten niet kan aantonen dat hij de Nederlandse taal in voldoende mate beheerst, neemt het college een toets af om het niveau vast te kunnen stellen. Indien hieruit blijkt, dat belanghebbende de Nederlandse taal niet of niet voldoende beheerst, verlaagt het college de bijstand. Van deze verlaging wordt afgezien als belanghebbende zich bereid heeft verklaard om aan te vangen met het verwerven van de vaardigheden in de Nederlandse taal.
In de leden 9 tot en met 11 van artikel 18b van de Participatiewet is de hoogte van de verlaging vastgesteld die het college dient toe te passen bij het niet voldoen aan de taaleis. Deze verlaging is in eerste instantie 20% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden, in tweede instantie 40% van de bijstandsnorm gedurende zes maanden en in derde instantie 100% van de bijstandsnorm voor onbepaalde tijd.
In de wet is echter niet opgenomen, welke verlaging toegepast moet worden als betrokkene niet meewerkt aan het afleggen van een taaltoets. Deze taaltoets is noodzakelijk om vast te stellen of betrokkene het taalniveau wel of niet heeft. Alleen wanneer op basis van een taaltoets is vastgesteld, dat betrokkene het vereiste taalniveau niet heeft, kan een eventuele verlaging op grond van artikel 18b van de wet plaatsvinden.
Het verlagingsregime van artikel 18b Participatiewet kan op deze situatie niet worden toegepast, omdat hiervoor een redelijk vermoeden aanwezig moet zijn. Niet kan worden gezegd, dat een belanghebbende objectief gezien de taal onvoldoende beheerst als hij niet verschijnt op de taaltoets. Het redelijk vermoeden kan pas ontstaan na het afleggen van de taaltoets (artikel 18b, lid 4 Participatiewet). Pas na het maken van de toets kan derhalve objectief een oordeel worden geveld over het taalniveau van een belanghebbende. Om te voorkomen dat de belanghebbende die niet de bereidheid heeft om aan zijn taalniveau te werken, door het niet meewerken aan de taaltoets kan ontkomen aan een verlaging van de bijstand, wordt aan artikel 10, sub c, van de Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015 een nieuw onderdeel toegevoegd. Hierin wordt expliciet bepaald, dat het niet meewerken aan de taaltoets een gedraging is die kan leiden tot een verlaging van de bijstand.

Voorts bestaat vanuit de praktijk behoefte aan een recidivebepaling bij het begaan van zeer ernstige misdragingen door uitkeringsgerechtigden. In de huidige verordening ontbreekt hiervoor een dergelijke bepaling. In dit verband wordt opgemerkt, dat het doen van aangifte in het kader van het strafrecht een dringende reden kan vormen om af te zien van het opleggen van een maatregel met betrekking tot de zeer ernstige misdraging. De ISD Brabantse Wal beschikt over een Agressieprotocol waarin nadere regels zijn opgesteld hoe in voorkomende gevallen met agressief gedrag dient te worden omgegaan. Uitgangspunt is, dat agressie op geen enkele wijze wordt getolereerd.

Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet
Per 1 januari 2015 is in de bijstand de kostendelersnorm ingevoerd. Bij de kostendelersnorm telt het aantal huisgenoten mee voor de hoogte van de bijstandsuitkering. Hoe meer personen in de woning, hoe lager de bijstandsuitkering. Gelet op de verschillende bijstandsnormen voor jongeren alsmede voor personen van 21 jaar en ouder maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd geeft dit een scala aan inkomensgrenzen. Voeg hieraan toe nog de vele uitzonderingen op de kostendelersnorm en is het voor de burger bijna niet meer te begrijpen onder welke inkomensgrens hij/zij valt voor een individuele inkomenstoeslag met alle fouten van dien en als gevolg hiervan eventuele boetes.
Om voor een individuele toeslag in aanmerking te komen dient het inkomen over de referteperiode van drie voorgaande kalenderjaren (thans 2013, 2014 en 2015) te worden getoetst aan een van de vele normen en uitzonderingen. Voorts dienen ook nog de mutaties in de woon- en leefsituatie alsmede in de inkomenssfeer die zich in die drie jaar hebben voorgedaan, te worden meegenomen.

Ter vermindering van regeldruk (minder normen) alsmede ter voorkoming van fouten dient de inkomenstoets dan ook beperkt te blijven tot de volledige bijstandsnormen in de Participatiewet, waarmee de kostendelersnorm voor de individuele inkomenstoeslag buiten toepassing blijft.
Ook is een verfijning aangebracht als een bestuurlijke boete of maatregel is opgelegd. Naar aanleiding van een beroepsprocedure wordt een boete of maatregel in de vorm van een waarschuwing bij de individuele inkomenstoeslag voortaan buiten beschouwing gelaten.

3. Overwegingen
Regels met betrekking tot de verlening van een individuele inkomenstoeslag alsmede het verlagen van de bijstand dienen bij verordening door uw raad te worden vastgesteld, zo ook wijzigingen hierin.

4. Middelen
De aanpassingen hebben ten opzichte van 2015 geen extra financiële consequenties tot gevolg.

5. Risico's
n.v.t.

6. Communicatie/Aanpak
De adviezen van de cliëntenraad van de ISD Brabantse Wal zijn bijgevoegd. Na vaststelling van de wijzigingsverordeningen vindt afkondiging hiervan op de gebruikelijke wijze plaats.

7. Voorstel
De Verordening tot 1e wijziging van de Handhavings- en maatregelenverordening inkomensvoorzieningen 2015 vast te stellen.
De Verordening tot 1e wijziging van de Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet vast te stellen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de loco-secretaris de burgemeester

R.A.J.M. Bogers R.P. van den Belt, MBA